

Dialogoog tõi kogukonnad kokku — Arenduskoja koolitusel Joaveskil harjutati avatust ja kuulamist

Kokkuvõtte pani kirja Eha Paas, foto Heiki Vuntus

Arenduskoja kogukondade arenguprogrammi raames toimusid 21.–22. augustil Joaveskil kaks koolituspäeva, kus teemaks oli dialogoog ja selle pidamine kogukonnas. Koolitust juhtis kaasamispraktik, andragoogika külalislektor ja „heade vestluste“ hoidja Piret Jeedas. Osalejad said nii teoreetilise sissejuhatuse kui praktilise kogemuse dialogoogi juhtimisest ning kandsid õpitut edasi oma kodukogukondadesse.

Mis on dialogoog? Dialogoog on ettevalmistatud vestlus, mis keskendub konkreetsele teemale, aitab seda uurida ning juhindub kindlatest põhimõtetest. Dialogoog aitab mõista, kuulata ja koos lahendusi leida — luua turvalist ja avatud ruumi, kus julgetakse mõtteid jagada, küsida, kahelda ja esile tuua erinevaid vaatenurki.

Koolitusel harjutati nelja põhimõtet:

- Ma väljendan: julgen ausalt rääkida oma mõtetest ja kogemustest, ka siis kui need on ebaselged või erinevad võivad.
- Ma kuulan: kuulan ennast ja teisi avatud meele ja siira uudishimuga ning olen valmis õppima teistelt vaatenurkadest.
- Ma austan: märkan ja austan teisi, isegi kui nende arvamus minu omaga ei ühti.

- Ma olen avatud: püüan mitte rutata hinnanguid andma, teadvustan oma mõtteid ja olen valmis neis kahtlema.

Dialoogid kogukondades — lühikokkuvõtted

- Vainupea: arutleti inimeste kaasamisest. Dialoog rõhutas kuulamise tähtsust ning andis osalejatele sooja ja motiveeriva tunde.
- Aru-Ojaküla-Pruunakõrve: keskenduti ühistegevustele ja soovile, et talumistasu jaguneks ka kogukondlike algatuste toetuseks. Selgus, et sisulisemad vestlused toimuvad väiksemates rühmades.
- Linnape: omavalitsuse esindajatega peetud dialoogist kerkisid esile uued koostööideed ning mõte luua ühenduste ümarlaua paremaks kaasamiseks.
- Hulja, Ridala, Kihlvere: korraldati „Külade ühisfoorum“, kuhu kutsuti kõiki valla külasid ja alevaid — kokku osales 18 küla ja 2 alevit. Jutupulk aitas juhtida vestlust. Otsustati edaspidi teha kvartali-põhiseid ühiseid kohtumisi.
- Hara: koduülesanne osutus õigeks hetkeks — dialoog aitas selgeks mõelda küla aastapäeva tähistamise järgmisi sammud. Inimesed julgesid ausalt öelda, mida nad päriselt soovivad.
- Eisma: kogukonnas tegutsevate ühenduste vahel loodi tervikpilt tegevustest; jagati ülesandeid ja lepiti kokku ürituste kalender, et vältida sündmuste ajalisi kattumisi.
- Jäned: arutati kogukonna kriisivalmidust. Selgus, et väljendamise julgus on hea, keerulisem on aga teiste kuulamine.
- Loksa: keskenduti linnas tegutsevate inimeste koostöö parandamisele; vestlus näitas, kui palju uusi huvitavaid inimesi linnas on — edasiseks väljakutseks suhtlus- ja kommunikatsioonioskused.
- Suurpea: teema oli külavanema vajadus ja roll. Dialoog oli tuline, aga aitas teemat selgemaks mõelda ning külavanema valimistel osales rohkem inimesi kui oodati.
- Lahemaa turismiedendajad peavad oma dialoogi novembris.

Meie koolitaja, Piret Jeedas võttis tagasisidet kuulates dialoogide pidamise kokku järgnevalt: Osalejate dialoogi lugudes oli hästi tajuda suhteid, koos avastamist, õppimist, vajaduse esile tulemist. Meenus Peter Block'i raamatust mõtted tegutsemisest (Community. The Structure of belonging).

Kas see on tegu, kui kohtumise tulemuseks on tugevnenud suhted?

Iga kord kui me kohtume, tahame kogeda, et me liigume edasi, tegutseme. Aga mida tähendab tegutsemine? Traditsiooniliselt on selleks strateegia, või järgmised sammud või vaheeesmärgid, vastutuse jagamine. See on oluline. Aga see pole kõik.

Kui me tahame luua sotsiaalsed sidusust, kuuluvust, siis peame mõtlema tegutsemisest laiemalt.

Kas kohtumisel on siis mõte, kui selle mõte on tugevdada suhteid?

Kas kohtumisel on mõte siis, kui me avastame ja õpime midagi koos?

Kas kohtumisel on mõte siis, kui me väljendame oma vajadusi? Ja mida oleme valmis pakkuma? Kas see õigustab koosoldud aega?

Suhted, õppimine, vajaduse väljendamine, oma annete avamine, on väärtuslikud tegutsemise näited.

Peter Block. Community. The Structure of belonging.

Arenduskoja üleskutse on, et omavalitsused ja kogukonnad võtaksid debattide ja koosolekute kõrval kasutusele dialoogi kui hea tööriista suhtluse ja koostöö arendamiseks. Dialoogi juhendmaterjal on kättesaadav

kogukonnaveebis: <https://kogukonnaveeb.ee/juhendmaterjalid/849/>

Arenduskoja kogukondade arenguprogramm on osa Leader koostööprojektist „Viru Leader võrgustiku tugevdamine“. Kaasrahastaja: Euroopa Liit.